

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPPÉNTEK, 1932 SZEPTEMBER 9.
TIMISOARA—TEMESVAR, VIII. ÉVF. 204. SZAMFŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

A kormány csalódott Fiedlerben

**Ért neveztek ki szatmári püspöknek, mert azt várták, hogy svábosítani fog
Pikáns leleplezések a parlament tegnapi ülésén — A magyar indítványt a
kisebbségi nyelvhasználatról a közigazgatásban, a svábok és egyes románok
támogatása ellenére, elvetették**

A kamara tegnap délutáni ülésén a rend előtt Mayer-Ebner zsidó-
rti képviselő panaszolta, hogy Cser-
ovic, amely valamikor büszkesége volt
osztrák-magyar monarchiának, a
nk szélére került.

C u z a: Ne beszéljen annyit a zsidók-

Mayer-Ebner kéri a kormányt,
ndoskodjék, hogy Csernovic vissza-
erje jelentőségét.

Rosculet avereszkánus bejelenti,
gy mikor a király két hét előtt Kon-
ncába utazott, a kormány

Község, melynek gyilkos birája van

Rozeteanu avereszkánus szerint
omita megyében a bíróságokat poli-
ai befolyások vezérik. Elmondja,
gy Fetesti községben, ahol a Zaharia-
tvérek a községi bíró és ennek öcs-
meggyilkolta,

a gyilkos még ma is bíró. Az
öccse, akit tíz évi fegyházra
ítéltek, szabadlábon van.

goru vizsgálatot követel.

Ghimbaseanu a hadiözvegyek,
liárvák, rokkantak és hadiönként-
földkövetelésének teljesítése érde-
ben szólalt fel. Jo an i t e s c u Pom-
kormánypárti parlamenti kezdemé-
zésből két törvényjavaslatot nyújt

Az egyik az esküdttszéki intézmény
ormjára vonatkozik, a másik pedig
az önvédelem alkalmazására
hatósági tulkapások ellen.

L d o v e a n u kormánypárti törvény-

kisebbségi nyelveket a kormány csak választásokon ismeri

zután a közigazgatási törvény mó-
tására vonatkozó javaslat részletes
ját kezdték meg. Elsőnek H e g e s
Nándor magyarpárti képviselő
alt fel és kérte, hogy a megyei pre-
usok által eszközözendő, a községek
eosztására vonatkozó intézkedések
felelbezhettek legyenek. Majd azt
eltelte, hogy

az egyes közigazgatási határo-
zatokat ne csak az állam nyel-
vén, hanem az illető lakosság
anyanyelvén is közöljék.

kor a választások voltak, akkor
yi magyar falragasz és választási

az ottani nyugdíjasok részére
két és fél millió leit utalt ki.
Ebből az összegből csak egy
milliót fizettek ki a nyugdíja-
soknak

és ezt is politikai szempontok szerint.
Vizsgálatot követel, hogy mi lett a pénz-
zel?

F r a n a s o v i c i liberális hasonló
esetét sorol fel Mehedinti megyéből,
ahol különösen a községek nyugdíjait
nem képesek járandóságukhoz jutni.
Vizsgálatot és egyben az egész nyugdíj-
kérdés rendezését követeli.

javaslatot nyújt be a postatisztviselők
helyzetének rendezése érdekében. V a -
g a n e s c u a hadirokkantak sorsának
javítására vonatkozó javaslatot nyújt
be.

Z a n k o v kormánypárti bolgár kép-
viselő tiltakozik az Universul parla-
menti tudósításhamisítása ellen.

A lap olyan interpellációt kö-
zölt tőle, amelyet soha el nem
mondott.

C o s t i n e s c u liberális az Adeverul
hamisításai ellen tiltakozik, mert azt
írta, hogy amikor Landau az újságírók
nyugdíjáról beszélt, azt kiáltotta volna
közbe, hogy az államnak másra kell a
pénz. Ő ezt nem mondta.

R o b u c u z i s t a: Pedig mondhatta vol-
na, mert

minek a zsidó újságíróknak
pénz.

reklámódeula készült magyar nyelven,
hogy ez a körülmény is megmutatta,
mennyire szükség van a kisebbségi nyel-
ven való közlésre. Igaz, hogy azok a ma-
gyar falragaszok a Magyar Párt ellen
igatták a tömegeket. Ezek alapján ezen
szakasz módosításánál foglalják tör-
vénybe, hogy a hozandó közigazgatási
határozatokat kisebbségi nyelven is kö-
zöljék.

M u t h Gáspár dr. azt a módosító in-
dítványt terjesztette elő, hogy

az olyan községben, ahol a la-
kosságnak legalább husz szá-
zaléka kisebbségi, a közigazga-

tási határozatokat kisebbségi
nyelven is közöljék.

V l a d Aurél dr. csatlakozik ezen in-
dítványhoz, azonban a kamara többsége
ugy Muth, mint Hegedüs módosítását
elvetette.

P o p G h i t a nemzeti parasztpárti a
közoktatásügyi miniszterhez kérdést in-
tézett a szatmári sváb kisebbségi pro-
bléma ügyében. Kifejtette, hogy a szat-
mári békekötést követő időben, Romá-
nia jelenlegi északi részén, Szat-
mármegye területére, sváb lakosság
ékelődött be az ottani magyar és román
lakosság közé.

A magyar impérium ideje alatt
az ottani lakossággal szemben
a mindenkori magyar kormá-
nyok erőszakos magyarosító
politikát folytattak.

Ennek eredménye az lett, hogy ez a te-
rület teljesen elmagyarosodott. Ilyen
volt a helyzet, amikor Románia Szat-
mármegyében az impériumot átvette. Az
állam törekvése odairányult, hogy az ott
elmagyarosodott svábok visszatérhesse-
nek ősi fajukhoz és saját kulturájukat
ápolhassák. Ez a törekvés megértéssel
is találkozott, azonban még ma is azt
kell látni, hogy különösen a Nagyvárad-
szatmári katolikus püspökség jóvoltából
a szatmári sváb tömegek elmagyarosi-

A nemzeti pártnak hirtelen fontos lett a svábok kulturája

L a á r Ferenc: Hogyan beszél ön így,
amikor kultuszállamtitkár korában kül-
földi tanulmányutra küldték, hogy ott a
kisebbségi kérdést tanulmányozza és a
kisebbségi statutumokat előkészítse? Ön
beszél így, akinek tudnia kell, hogy

vannak fejlődési folyamatok,
amikor a tömegek anyanyelvü-
ket elfelejtik.

Őn ugylátszik azt is elfelejti, hogy azóta
világháború volt és hogy az a folyamat,
amelyről fentebb szó volt, nem szűnt
meg Szatmármegyében sem, ahol a ma-
gyarok, románok és svábok közösen lak-
tak és mint ismeretes, valamelyik faj a
másikat törvényszerűen magához ra-
gadja.

P o p G h i t a: En nem felejtettem el,
hogy világháború volt és egyben le kell
szegednem azt, hogy kétféle elnemzet-
lenítő politika van. Az első az, amikor

tása tovább tart.

Nem akarok a magyar kisebbség
ellen izgatni, mert én ennek
a kisebbségnek a román állam
keretén belül való jogait elis-
merem.

Ugyanakkor azonban el kell ismerni azt,
hogy a szatmári sváboknak is joguk van
nemzeti politikához. Az a politika, ame-
lyet a magyarság a szatmári svábság
körében ma is folytat, veszedelmet rejt
magában.

L a á r Ferenc magyarpárti képviselő:
Pop Ghita ur, amikor ön kultuszminisz-
teri államtitkár volt, miért nem tett in-
tézkedéseket, hiszen akkor ez módjában
állott volna?

P o p G h i t a: En cselekedni akartam,
azonban amikor láttam, hogy a szat-
márvidéki római katolikus papság fana-
tizmussal és magyar sovíniszta agitáció-
val küzd az ottani sváb tömegekkel
szemben,

célszerűnek tartottuk Fiedler
Istvánnak püspöki kinevezését
abban a hiszemben, hogy ezzel
a további magyar agitációt si-
kerül megakadályozni. Legna-
gyobb sajnálatunkra a püspök
ennek a várokozásnak nem tett
eleget.

az állam befolyása nélkül külső
körülmények folytán nemzet-
lenedik el valamelyik faj.

Ezt folyamatot nem lehet megállítani. A
másik elnemzetlenítő politika az, ame-
lyet a magyarok vittek véghez úgy az er-
délyi románokkal, mint a szatmári svá-
bokkal szemben. Ön hiába tiltakozik, ez
a helyzet az elnemzetlenítő magyar poli-
tika következménye és

a román állam kötelessége, hogy
a szatmárvidéki svábokat uj-
ból visszaadja saját nemzeti
kulturájuknak.

P o p G h i t a ezután még hosszasan is-
mertette a Szatmáron lakó svábok hely-
zetét, az érdekében folytatott küz-
delmet.

L a á r Ferenc utólag cáfolta és egyben
tiltakozott Pop Ghita beállításai ellen,
mire a kamara ülése véget ért.

Kibékülünk az időszámítással

visszatérünk október elsejével a normális rendhez, megszűnik nyugat felé a két órás diszparitás és az új téli menetrend ismét zavartalan kapcsolatot létesít

Az államvasutak téli menetrendje — mint azt megírtuk — teljesen készen várja életbeléptetését. A téli menetrend október elsejéről másodikára virradó éjjel lép életbe és ugyanakkor állítják vissza a kelet-európai időszámítást is. Éjjelkor az óramutatót egy órával visszafelé fordítják és amikor az órák kismutatói elérik a tizenkettes számot, visszatolják azt a tizenegyesre.

A temesvári kerületi vasútigazgatóság területén az új téli menetrend nem fog sok változással járn.

Elsősorban megszűnnek a sági strandvonatok és a buziási fürdővonatok. Eredeti rendelet szerint ezeknek tulajdonképpen már szeptember 15-én kell megszűnni. A sági strandvonatok meg is szűnnek, de a buziási fürdővonatokra vonatkozólag a kerületi igazgatóság azt a javaslatot terjesztette Bukarestbe, hogy ezeket a vonatokat hagyják meg a téli menetrend életbeléptetéséig. Az indokolásban hivatkozik a kerületi igazgatóság arra, hogy Buziáson a fürdőszekción még október elejéig is eltart és ez szükségessé teszi a nyári forgalom fenntartását. A téli menetrend szerint a mostani motorvonat napjában csak egyszer fordul meg Buziáson és pedig Temesvárról indul reggel félhatkor és reggel nyolc órakor már ismét Temesvárról van. Délután Temesvár és Buziás között egy vegyesvonatpár fog közlekedni.

A motoros vonat, amely a buziási vonalon így felszabadul délután Nagyszentmiklóson keresztül Őcsanára megy, ahonnan este tér vissza.

A téli menetrend újítása lesz az is, hogy Buziásra nem megy külön vasúti szerelvény. A buziási kocsikat a resicai vonathoz csatolják és Voiteken kapcsolják egy onnan Buziásra induló mozdonyhoz. Visszafelé jövet a buziási kocsikat Vojteken ismét hozzacsatolják a resicai vonathoz. A resicai vonalon változás nem lesz. A Temesvár és Győr közötti közvetlen vonat megszűnik. Gyérről Zsebelyen keresztül naponta Lieblingig lesz két vonatpár, amelyeknek Zsebelyen a resicai vonatokhoz lesz csatlakozásuk Temesvárra, vagy az ellenkező irányból Gyérről és Lieblingre. Temesvár és Bukarest, Temesvár és Arad, valamint Temesvár és Zsombolya között a menetrend a téli vonatkozásban is változatlan marad.

Előnye azonban ennek az lesz, hogy a határállomásokon csak egy órai különbség lesz az időben.

A szárnyvonalokon sem változik a menetrend. A tervezett motorosközlekedés Temesvár és Arad, valamint Billéd és Nyerő között egyelőre nem szerepel a téli menetrendben, mert a temesvári vasútigazgatóság számára szánt két motoros kocsit jelenleg Krajova és Kalafat között járatják és Temesvárt csak tavasszal kap még két motorkocsit. Az új menetrendnél — mint arról egyszer már

megemlékeztünk — az új baziási vágányt vették figyelembe.

Az új baziási vágány ugyan csak december elsején nyílik meg és akkortól kezdve az azon közlekedő vonatok a zombolyai ol-

dalon fognak a józsefvárosi állomásra befutni.

Ennek következtében októberben és novemberben a vonatok két-két perccel előbb érkeznek meg Temesvárra.

Koncentrikus támadás

éri a Népszövetség pénzügyi szakértőit az ellenzéki lapok részéről

Egyes ellenzéki lapok erős támadásokat intéztek a Népszövetség pénzügyi szakértőinek romániai tartózkodása és működése ellen. A nemzeti parasztpárt bukaresti félhivatalosa, a Dreptatea ezeket a támadásokat a legerélyesebben visszautasítja. Megállapítja, hogy a népszövetségi szakértők őszintén segítségére kívánnak lenni az országnak és hogy romániai látogatásuk éppen az ország érdekében való informatív munka. Az ilyen támadások, amelyek hazafiatlanok és minősíthetetlenek, csak ártalmára vannak az országnak.

A kormány a népszövetségi szakértők tiszteletére bankettet adott, amelyen a kormány valamennyi tagján kívül Ma-

ni u Gyula is résztvett. A bankett alatt a kormány tagjai a szakértőkkel beható eszmecserezt folytattak. Tegnap este Va i d a Sándor miniszterelnök külügyminiszteri minőségben a S t u r d z a-palotában látta vendégül a külföldi szakértőket.

A szakértők különben tegnap a Banca Nationalában tartottak értekezletet, amelyen Stoicescu helyettes bankkormányzó is résztvett. A tanácskozáson főleg pénzügyi és költségvetési kérdéseket vitattak meg. Döntés azonban még semmilyen formában nem történt. A tanácskozásról, amely szigorúan bizalmas jellegű volt, semmit sem hoztak nyilvánosságra.

A spiritiszta szélhámós a detektív mellől úgy eltiint, mint jó médium

László László neve gyakran szerepelt már a budapesti rendőrség krónikájában. László László spiritizmussal foglalkozott és ennek segítségével számos áldozatát becsapta. Megismerkedett egy budapesti lánnyal, akit spiritizmus segítségével rávett arra, hogy közösen kövessenek el öngyilkosságot. A lány hallgatott a szóra és egy szállodai szobában agyonlőtte magát, azonban László László nem követte példáját. László Lászlót akkor a törvényszék öngyilkosságra való rábírási miatt egy évi fogságra ítélte, amelyet le is ült. Kiszabadulása után mindenféle szélhámossággal

foglalkozott, mire több feljelentés alapján újból letartóztatták. Egyik csalását a Generali biztosítónál követte el és azért tegnap egy detektív elkísérte a Generali palotájába, hogy a helyszínén kihallgassa. Amikor benyitottak az egyik szobába, László László hirtelen kiugrott az ajtón, azt rácsapta a detektívre és a zárban kívülről levő kulcsot ráfordította, azután elrohant. Mire a detektívnek több más szobán keresztül sikerült ki-jutni a folyosóra, László Lászlónak már nyoma sem volt sehol. A rendőrség most újból keresi.

Franciaország lemondott róla, hogy politikai céljaiért feláldozza a dunai államok gazdasági érdekeit

A strezai értekezleten a részvevő államok képviselői attól tartottak, hogy Herriot francia miniszterelnök kész előterjesztéssel lép majd a konferencia elé. Amikor azonban Bonnet, a konferencia elnöke kijelentette, hogy Franciaországnak nincsen előzetes terveze, a hangulat azonnal megváltozott és a feszültség engedett. A részvevők között az a vélemény alakult ki, hogy Herriot elől a Tardieu-tervnek minden áron való keresztülvitelétől és Franciaország

politikai érdekeiért nem kívánja a közép-európai államok gazdasági érdekeit feláldozni.

Strezában az általános vitát tegnap befejezték. Utána megválasztották a különböző bizottságokat, amelyek ma kezdik meg munkájukat. A bizottságok egyik főfeladata lesz, hogy az agrárállamok és iparállamok érdekeit összeegyeztessék és a két csoport között az árucserét előmozdítsák. A tanácskozás arra is kiterjed, hogy szállítási kedvezm-

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém értesíteni, hogy közismert női divatszalonomat francia divatszalonnal bővítettem ki, amelynek vezetését Brayer Frigyesné urnó vette át. Brayerné szaktudása biztosítja, hogy azok a hölgyek, akik a legújabb francia divat szerint kívánnak öltözködni, nálam nemcsak lelkiismeretes kiszolgálásban részesülnek, hanem egyúttal gyönyörűen elkészített francia divatu utcai és esti ruhákat szállíthatnak, valamint elismert szép kosztümöket, őzi- és télikabátokat készítek.

Teljes tisztelettel
Tóth Károly

angol-francia női divatszalon, Józsefváros, Bulev. Carol No. 5. (Hunyadi-ut).

nyekkel és vámleszállításokkal mikor lehetne az ipari államokban a buza gazdaságát emelni.

A bizottságok tárgyalásai néhány napon keresztül tartanak. A tárgyalások eredményéről jelentéseket készítenek. Egyes bizottságok és azokat a konferenciák teljes ülése elé terjesztik.

A bánági magyarság hagyományos nagy máriaradnai búcsúja ma folyik le

Ma, szeptember 8-án, a Boldogság Szűz Mária születése napján, folyik le a Bánág magyarságának hagyományos nagy máriaradnai búcsúja. A búcsú résztvevői a különböző magyar falvakból már tegnapelőtt reggel indultak el Máriaradnára és tegnap este érkeztek a kegyhelyre. Ma hajnalban vonaton külön autóbuszokon újabb százak indultak. A búcsún Pacha Ágost megyei püspök is résztvesz, aki Willjung helyi püspök titkár kíséretében tegnap délután vonaton utazott Máriaradnára. Rajta kívül résztvesz a máriaradnai búcsún Magyary Pál püspöki helyettes is. Faragó János dr. teológiai tanár központi papság és a vidéki papság körülbüli hatvan tagja. Pacha Ágost püspök ma délelőtt a magyar búcsúszerű a máriaradnai templomban ünnepi nagymisést és prédikációt tart, majd az oltári szentséget osztja ki közöttük, délután pedig a radnai Kálváriahegy beszédet mond. A búcsúsok egy része ma tér vissza Temesvárra és a bánági községekbe, a gyalogos búcsúsok pedig holnap reggel indulnak utnak és holnapután este érkeznek vissza. Pacha Ágost püspök Máriaradnáról Nagyváradra utazik, ahol résztvesz a szombaton és vasárnap tartandó katolikus nagygyűlésen.

Családi házak épülnek tömegesen Temesvárott

Tavasszal és nyáron Temesvárott az építkezés valóságos szünetelt. A Déli Hírlap csak néhány hét előtt irt cikket erről és akkor a városi mérnökség nyilatkozásából megállapítottuk, hogy Temesvárott mindössze száznyolcvan építési engedélyt kértek és ezek közül többje is inkább átalakításra és toldalékipérezésre vonatkozott, mint új épületekre. Augusztus végével aztán vártlanul egyszerre nagy lett Temesvárott az építési kedv. Naponta tucajtával érkeztek be a városi mérnökségnél az építési engedély iránti kérelmeket. A nagy építési kedvre jellemző, hogy szeptember elsejétől máig nyolcvankilencen kérték építési engedélyt. Az építési engedély száma Temesvárott most már négyszáznyolcvanötre szökkent fel. A legtöbb építési engedély földszintes családi házak és villára szól. Aki csak teheti, mind a saját otthont épít magának, hogy a magas lakbér alól így szabaduljon. A szép és hosszú lesz az ősz, amire nyilatkozás van, akkor a most épülni kezdek házak még a tél bekövetkezése előtt alá kerülnek, sőt számos új ház már be is költöznek. Az építkezés nem lendülése mindenestre gazdasági szempontból is örömdetes, mert egy csoport építőmunkást foglalkoztat, azonkívül más iparoknak is munkát juttat.

NEM LESZ ÁLTALÁNOS MORATORIUM. Egyes bukaresti lapok azt írják, hogy Mironescu pénzügyminiszter általános moratoriumra vonatkozó javaslaton dolgozik. Mironescu ezt a híresélyesen cáfolja és kijelenti, hogy ilyen hírről szó sem lehet.

Tűzifa árak

emelkedése előtt szerezz be szükségletét

BASCH ANDOR

fakereskedésében, Józsefváros, Pályasor. Zöldpázsit-utca sarok.

Telefon: 1-23

Telefon: 1-23

Visszahelyezik jogaikba egyetlen ülésre a feloszlattott városi tanácsok tagjait és utána nyomban újból feloszlatták a tanácsokat

Mihalache belügyminiszter — jelentettük — azzal a gondolattal halmozik, hogy az 1929-ben megválasztott és a Jorga-kormány által feloszlattott községi tanácsokat jogaikba visszahelyezi. Lehetséges, hogy a kormány a tervet valóra váltja, mert a közgektől és a városoktól bekérték a feloszlattott tanácsok névsorát és egyéb adatait. Politikai körökben valószínűk tartják, hogy ez a reintegrálás egyelőre

csak a községekben történik meg. A városokra vonatkozólag még nincsen döntés. A városokban ugyanis ki akarják kerülni azt, hogy a kommunisták — mert több városi tanácsban ilyenek is foglaltak helyet, Temesvárott szintén — újból visszakerüljenek a városi tanácsokba. Mivel azonban a nemzeti parasztpárt a városi tanácsok feloszlattását is törvénytelennek tartja, nem lehet-

len, hogy ezeket is reintegrálják, de egyetlen ülés után egyszakaszos törvénnyel újból feloszlatták és az új választásokig ismét újonnan kinevezendő ideiglenes bizottságokra ruházzák a városok vezetését. Valószínű, hogy a feloszlattott megyei nagytanácsokat is reintegrálják. Végleges elhatározásra a kormány ebben a kérdésben még nem jutott.

Ismét kiújul a régi elkecsereedett harc

Temesvár és Arad városok között a kerületi vasutigazgatóság birtokáért, amelyért olyan hévvel versenyeznek, akár egy gazdag menyasszonyért.

Emlékeztet, hogy néhány hónappal ezelőtt Temesvár városát az a veszedelem nyerte, hogy a kerületi vasutigazgatóságot elveszti. A kormány ugyanis egy a télen elhatározta, hogy az összes rejtett helyiségekben levő állami intézményeknek a bérletet fel kell mondaniok az állam tulajdonát képező épületek költségeiért. Ennek folytán a temesvári vasutigazgatóság is felmondta a kiskert-banknak az intézet tulajdonát képező és jelenleg az igazgatóság tulajdonát képező József-téri ház bérletét.

Mivel Temesvárott a vasutnak nincsen megfelelő épülete, úgy volt, hogy a vasutigazgatóság Aradra költözik, ahol a város megfelelő palotát bocsát a rendelkezésére.

De csak nagynehezen sikerült egy esztendőre előadni, amennyiben sikerült a kiskert-banktól bérleszállítást kieszközölni és a bérfizetés tekintetében Temesvár városa és a kereskedelmi és iparügyek is jelentős áldozatokat vállalt. A város remélte, hogy egy esztendő lejárta után sikerül a vasutigazgatóság számára otthont teremteni és a terv az volt, hogy az építkezést már a nyáron kezdik meg. Közbejött események — rezsimegváltozás a városnál és a gazdasági helyzet súlyosbodása — ezt azonban lehetlenné tették.

Arad városa számol azzal, hogy a temesvári kerületi vasutigazgatóság 1933 május elsején hajlék nélkül marad.

Ezért már most megteszi a lépéseket arra vonatkozólag, hogy a vasutigazgatóságot a maga részére megszerezze és a két város vitáját véglegesen eldöntse.

A vasuti vezérigazgatóság leiratban értesítette a temesvári kerületi vasutigazgatóságot, lépjen érintkezésbe Temesvár város vezetésével és provokáljon határozott döntést arra vonatkozólag, vajjon a város május elsején abban a helyzetben lesz-e, hogy a vasutigazgatóságnak otthont adjon, mert ha ez nem történik meg, akkor elfogadják a város ajánlatát és az igazgatóságot átvisszik Aradra. Szükségtelen ráutaltunk, hogy

Temesvár gazdasága és forgalma szempontjából elsőrendűen fontos a vasutigazgatóság megtartása.

Ezért már most felhívjuk a város fi-

gyelmét arra, hogy ezt az ügyet a legnagyobb körültekintéssel úgy intézze el, hogy Temesvár a vasutigazgatóságot és

vele együtt több száz, pénzét itt költö és adóját itt fizető vasutas-családot ne veszítsen el.

Az első eset Romániában

hogy egy volt minisztert felelősségre vontak kormányzása idején elkövetett szabálytalanságért

A nemzeti parasztpárt előző kormánya alatt Madgearu vizsgálatot indított Nistor volt liberális miniszter ellen. A vizsgálat alapját az képezte, hogy Nistor egy Csernovichban rendezendő állatkiállítás céljaira hat millió leit vett föl. A kiállítás elmaradt, azonban Nistor a hat millió leit nem szolgáltatva be a Banca Nationalaba, hanem azt különböző magánbankoknál helyezte el. Ezek a magánbankok időközben sorra tönkrementek és az állam részére a hat millió leit elvesztett. A megindított vizsgálat a feljelentést igazolta, mire az ügyet a bírósághoz tették át. A csernovici törvényszék kimondta, hogy a hat

millió lei Nistor volt miniszter hibájából vesztett el és azért neki kötelessége az állam kárát megtéríteni. A törvényszék ezért Nistor minden vagyonára elrendelte a zárlatot, ezenkívül pedig egyetemi tanári fizetését is lefoglalta. Nistor a törvényszék döntése ellen a semmitörvénnyel felelt. Romániában ez az első eset, hogy a bíróság egy volt minisztert anyagilag von felelősségre kormányzása idején elkövetett szabálytalanság miatt. A közvéleményt megnyugtató, ha a kormány nem állna meg ennél az egy esetenél — pártállásra való tekintet nélkül.

Elhalasztják a konvertálás megoldását a jövőre és addig feltüggesszik az adósságok behajtását

A román belpolitika állandóan aktuális kérdése: mikor kerül a konvertálási törvény módosító javaslata a parlament elé? A konverzió körüli halogatás oka az, hogy még mindig nem tudnak véglegesen megállapodni arra nézve, vajjon a konvertálási módosítás milyen formák között történjék. Ebben a kérdésben tegnap délben a nemzeti parasztpárt vezetője Maniu Gyula bukaresti lakásán értekezletet tartott, amelyen megállapodtak, hogy a tíz hektár területig terjedő földbirtokok adósságait hivatalból konvertálják. A tíz hektáron felüli földbirtokoknál azonban a javaslat csak

a kamatok redukálására ad módot. Ebben az esetben a már évek óta fizetett kamattöbblet a tőkéből levonásba kerül. Valószínűnek tartják, hogy ez a formula végleges lesz. Döntés a mai minisztertanácsban történik.

Abban az esetben, ha a módosító javaslatot nem tudnak most kellően előkészíteni, a kormány egyszakaszos törvényjavaslattal az összes mezőgazdasági váltókat és végrehajtásokat további három hónapra felfüggeszti. Ez egyben az Argetoianu-féle konverziós törvénynek automatikus szünetelést is jelentené.

Kékingesek

Az erdélyi szász hitleristák Temesvárott propagandagyűlést tartottak. Érdekes, hogy a hitleristák Romániában, tehát egy nemnémet államban, ahol a németiség mint népkisebbség él, megszervezhettek. Érdekes, hogy a revizionista alapon álló hitleristák szabadon, uniformis s zászló kíséretében jelenhetnek meg az utcákon. Vajjon egy nem is revizionista magyar leventealakulat megszervezésébe belenyugodnék-e a kormány? Vagy kétféle elbánás állana fenn a romániai nemzeti kisebbségekkel szemben?

Mindenesetre figyelemreméltó esemény, hogy a kampókereszt a Bánságban is megjelent. Idők jele ez, a német összetartás minden határon átnyúló erejét mutatja nekünk. Az öregek ellen fordulat és új utak keresését ábrázolja a kéking, amely bevonulását tartotta Temesvárott. A gyűlés érdekes felszólalásokban bővelkedett. Csak egy szépség-hiba torzította el képét. Ugyanis egy magyar munkást, aki magyar nyelven akart felszólalni, erőszakosan távolítottak el az emelvényről. Minek ide erőszak? Hiszen ott állottak az emelvény körül a rohamcsapat emberei, nem mondhatott volna Lörincz Áron semmi különösét. Talán azért ráncigálták le, mert magyarul akart felszólalni? Nem hihető, hogy a németiség, amely két évszázadon keresztül fölözte le a gazdag Bánság tejfelét, haragudna arra a nyelvre, amely nyelven mostani vezetői nemis olyan régen legszélsőbb magyar nemzetjelszavakat hangoztattak úgy a parlamentben, mint a választási kortesharcokban.

Megjelent a kéking Temesvárott s egyben az eddig harmonikus nemzetiségi béke romlásának távoli visszfényét csillogtatta meg a figyelő előtt. Vajjon a jövőn, megmondott bánsági sváb képes lesz-e olyan tulzóálláspontra helyezkedni hogy rögtörő testvéreivel szemben, akik kétszáz éve élnek vele békeségben, — igaz, szegényebben, de jószívvel, az idegent és a faji alapra helyezkedtetett játssza?

Egy hang azt mondja, hogy gyermekeim, mi nem ettük a magyarok kenyerét. Mi németek, elejétől fogva s mindig csak az a kenyeret ettük, amelyet magunk kerestünk meg magunknak. Kezünkkel, vagy fejünkkel. Igaz, a németiség nem is ette sohasem a magyarok kenyerét. Soha német kéz magyar földet nem művelt meg, német gyermek magyar iskolán át nem érte el a Wekerlék, Güntherék, Mayerék, Friedrichek, Hallerek és annyi száz más közjogi pozícióját. A magyarság sujtó ostroma alatt szegényedett el a Bánság svábsága annyira, hogy először a negyvennyolcas eszméket, azután a magyar kenyeret, végül a magyar nyelvet sem akarja hallani. Temesvárott, 1932-ben, a román impérium tizennegyedik évében, a hitleristák propagandagyűlésén.

Asszenyom!

Természetesen szereti, ha mindig ragyogóan fényes évőszékőze, csillárja, gyertyatartója és más fém dísz tárgya.

Tehát
nikkeloztassa
chromoztassa
ezüstöztesse
aranyoztassa

Benjamin mérnök

galvanizáló telephely
Timisoara W., Bem-utca 14.
Kandia közelében

HIRDESSZEN

A DÉLI HIRLAPBAN

120 szoba 120 szoba

Grand Hotel Ferdinand

Temesvár

A város központjában

Melegviz. Központi fűtés. Fürdő. Telefon. Újonnan átalakított.
egyágyas szoba 95 lei kétágyas szoba 140 lei.

Utazók részére:

egyágyas szoba 75 lei kétágyas szoba 120 lei.

A szobák árában az összes mellékdíjak bele vannak értve

Déli
HírlapSzerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTYÖRGYTER
4. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Havonta 70, negyedévre 200, félévre 380, évente 750 lei. — Külföldre: havonta 100, negyedévre 290, félévre 560, évente 1110 lei, vagy egyenlő értékű valuta. — Nyugdíjasok havonta 60, negyedévre 160, félévre 300, évente 600 leit fizetnek.

Telefon:

2-52, este 10 óra után 14-69
vagy 2-42.A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.A „Temesvári Zeitung” nyomda
nyomása.

Máctivium

Patrick de Mac-Mahon főhadnagy Mac-Mahon marsall unokája, egy tábornok fia és dinasztiaikkal rokon család sarja, mint huszártiszt egy versaillesi ezredben szolgált. Létezik-e ennél ideálisabb beosztás egy dugdagad fiatalember számára, aki mellesleg Franciaország legelőkelőbb családjából származik és Párisban palotája van? Mac-Mahon ennek ellenére egy szép napon kérvénnyel fordult a hadügyminiszteriumhoz, hogy egyik gyarmati ezredhez helyezték át. Hallotta, hogy a gyarmatokon borzalmas bűnök és bennszülöttekkel és ő hayszinen akarja a kérdést tanulmányozni. Beosztották a kameruni területi gyalogezredhez és Mac-Mahon főhadnagyi rangban bevonult csapattestéhez.

Ennek ott esztendeje és a főhadnagy levelei sűrűn érkeztek, amelyekben kolonialis borzalmakról számol be. Hogy a fehér emberek söpredéke kerül a gyarmatokra, akik alkoholba és orgiákba fojtják maradék emberiségüket, a feketéket mint nyereszkeskedésre használható állatokat és kéjtárgyakat kezelik és az egész napos kinlódásukért verés a béruk. Hogy vérbajt és pálinkát visznek be ezek a kulturlények a feketék közé és örökre kompromittálják Afrika fiait előtt a fehér ember fogalmát. És ezek ellen az emberi bestiák ellen nem alkalmas az állam semmilyen büntető szankciót. Szinte állami támogatás mellett garázdálkodnak. Nem esodálnám, írja Mac-Mahon egyik levelében, ha ezek az állati sorban tartott szerencsétlenek egy szerre csak nekironantának az első utjukba kerülő fehérembernek és azon hosszúnak meg fajtájukat ért sérelmeiket. És most érkezett Párisba a hír, hogy szolgálat közben bennszülöttek leszúrták.

Milyen furcsák a végzet utjai! Egy előkelő, gazdag és fiatal huszártiszt ott hagyja a fény városát, hogy letiport páriáknak igazságot keressen és az ostoba véletlen élbe vezet egy ilyen páriát, aki kését fehér emberek lelkiismeretfurdalásába mártja. Patrick de Mac-Mahon ott lehelte ki lelkét a csillagos afrikai menybolt alatt, egy sejtelmes éjszakában, éppen úgy, mint nagyapjának, a marsallnak ura, a kis Lulu herceg, III. Napoleon fia. A Bonaparték szolgájának unokája elvitte végzetét a kameruni pálmák közé és meghalt az európai civilizáció mártirjaként röviddel azelőtt, hogy viszontláthatta volna Párist, hogy elmondhatta volna a sötét világgrész vádbeszédét.

Statáriális bíróság vádlottjából
feljelentő, feljelentőkből elítéltek
lettek

Sopron közelében ez év tavaszán Simon János, Kalmár Gábor és Nagy József vadőrök az erdőben tetten érték Tóth Antal szanyi legényt, aki ismert orvvadász. A három vadőr több lövést adott le Tóthra, akit meg is sebesítettek. A vizsgálat folyamán azt állították, hogy önvédelemből löttek, mert Tóth Antal elsőnek lőtt rájuk és azzal kényszerítette őket a fegyverhasználatra. A vadőrök bemondása alapján Tóth Antal felgyógyulása után statáriális bíróság elé

került, amely azonban felmentette. Tóth Antal erre a vadőröket a törvényszéken feljelentette hatóság előtt való alaptalan rágalmozásért. Azt állította s ezt már a statáriális eljárás során is bizonygatta, hogy nem lőtt a vadőrökre, hanem elfutott előlük és azok utánaöltek. Az orvosi látélet is azt igazolta, hogy a lövéseket hátulról kapta. A törvényszék tegnap a három vadőrt négy-négy havi börtönre ítélte.

— **IDŐJÁRÁS.** Tegnap reggel Temesvárott hűvös, ködös idő volt és a hőmérséklet tíz fokot mutatott a nulla fölé. Ebéd után a meleg erősödött és a meleg huszonnégy fokos volt. Időnkint az égen gyenge felhőzet mutatkozott. A meteorológiai intézet jelenti: Mérsékelt meleg időjárás várható, esetlen nyugat felől jövő felhőkkel.

— A közigazgatási vezérfelügyelőség új osztályfőnöke. Vesa Avram dr., a bányászati kormányzóság volt osztályfőnöke, akit a kormányzóság megszüntetése után a belügyminiszteriumhoz helyeztek át, ismét visszakérült Temesvárra és a közigazgatási vezérfelügyelőség osztályfőnöke lett.

— Görög katolikus püspök hirtelen halála. Novák István volt eperjesi görög katolikus püspök Budapesten ötvenhárom éves korában meghalt. Novák püspök az impériumváltozás idején kénytelen volt a csehiek elől menekülni és azóta Budapesten élt nagy szegénységben. Hétfőn este hirtelen rosszul lett, kórházba kellett vinni és ott néhány óra múlva meghalt. Azt hitték, hogy halálát gombamérgezés okozta és azért elrendelték hullájának felboncolását. A boncolás megállapította, hogy a halált egy főér megpattanása okozta, amelynek belső elvérzés volt a következménye.

* **Link Gyula** fogász herkulesfürdői rendelését befejezve, újra rendel Belváros, Jenőherceg-tér 5. szám alatti rendelőjében d. e. 9-fél 1-ig, d. u. fél 3-6-ig.

— A harmadik cinkos a kapu előtt örködött. Singer Károly dr.-nak a józsefvárosi Arany János-utcában levő lakásában elkövetett revolveres rablótámadás ügyében a józsefvárosi rendőrség lefolytatta a nyomozást. Mint utóbb kiderült, a betörésnél a két támadó bandita mellett egy harmadik társuk is közreműködött, aki a kapu előtt örködött, hogy társai zavartalanul dolgozhassanak. Megállapította a rendőrség azt is, hogy a rablótámadásra a tettesek már napokkal előbb készültek, mert a szomszédok vallomása szerint a két gyanús külsejű egyén néhány napon keresztül a ház körül ólálkodott. A nyomozás teljes erővel folyik.

— Az iparosok üdvözölték a rendőrprefektust. A temesvári ipari szindikátus küldöttsége megjelent tegnap délután Crenian Aurél rendőrprefektusnál, akit abból az alkalomból üdvözöltek, akit néhány hét előtt ismét elfoglalta állását.

* **Tényi Irén** tánciskoláját szeptember 9-én nyitja meg a Forgács táncteremben Bem-u. 31. Beiratkozni lehet a kezdő órákon és lakásomon, Skudier-tér 4. I. em.

— **Híres olasz pilóta halála.** A Gardató felett halálos repülőszerecsétlenség történt. Neri hadnagy, a leghíresebb olasz pilóta gépével a Schneider-kupa-versenyre trenirozott és sebbnél-sebb mutatóványokkal szórakoztatta a nézőket. A mutatóványok után a hadnagy a tó felszínére akart leereszkedni, akkor azonban gépe felborult és néhány perc leforgása alatt elmerült. Neri hadnagy nem volt már ideje, hogy az ülésből kiszabadítsa magát és a vízbe fulladt. Holttestét csak nagy nehézségek leküzdése után tudták a gépből kiemelni. A vakmerő pilóta tragikus halála Olaszországban nagy részvétet váltott ki.

— **Gyomor- és bélzavaroknál, étvágtalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőfögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztőutakat.** Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Szóváltás után gyilkosság.** Megirtuk, hogy Mosnica községben rejtélyes gyilkosság történt, amelynek Casap József gazda volt az áldozata. A csendőrség a gyilkos merénylet nyomozása során őrizetbe vette a gazda feleségét, leányát és egyik szomszédját, akivel a meggyilkolt gazdának néhány nap előtt szóváltása volt. A csendőrség folytatja a nyomozást és a tanuk kihallgatását.

Figyelmeztetés

OCHAT JÁNOS bessenyeylepi kös, aki a Déli Hírlapnak inkasszánsa lapkihordója volt Bessenyeylepi Ujszabadsfalun és Kisodán, nem áll ma a lap szolgálatában, mert sikkasztott és ezért a szolgálatból való elcsátása mellett megtettük ellene a bitető feljelentést. Tudomásunkra jutott, hogy nevezett előfizetőinknél még mindig kísérelte előfizetési díjak beszedésével. Figyelmeztetünk mindenki, hogy erre feljogosítva nincs el. Ha jelentkeznek valahol, adják át a rendőrségnek.

Déli Hírlap kiadóhivatala

MOZI

Ronny

A Forum-mozi filmcsejze

A Fórum-moziban bemutatott Ronny valóban megérdemli a reptit. Kálmán Imre e gyönyörű zenéjű műve a filmpereit minden nagyszerű értéket bírja. A cselekményt a legapróbb részletekig Schüntzel Reinhard sziporka ötletessége és bravuros színpadi technikája teszi érdekfeszítően változatos, verőfényes humor és finom érzelmesség egyaránt megtalálható benne. A főszerepet Käthe von Nagy és Willi Fritsch játszik, tudásuk javát nyújtva. A közönség már az első este szinte egészen megtöltötte a nézőteret, hogy ismét élvezze a kitűnő filmpereit, melynek zenéje nem lehet elegendő hallani, olyan választékos vonzó muzsika.

ELŐRENDO - SZARAZ
PARKETTA
VERIENYKÉPES OLSÓ ARON
DELA KRAUJER FILM-TEMESVÁR
TELEFON: 18-6

Sport

Profi bokszolók
szerepelnek a szombati temesvári
ökölvívő-versenyeken

A szeptember tizediki Bukarest-Temesvár városközi ökölvívő-versenyek iránt nagy érdeklődés mutatkozik sportörökben, annál is inkább, mert a Fedinánd-szálló nagytermében lezajló versenyeken, most első ízben professzionista bokszolók is résztvesznek. A bularesti profibokszolók, Covaci György és Cionciu Konstantin tíz menes küzdelemben fogják az ökölvívás technikáját bemutatni. Rájuk kívül még Mihail Fulea, Románia középsúly profibajnoka is résztvesz a versenyeken. A temesvári ökölvívók szorgalmas munkával készülődnek a versenyre és kitűnő kondícióban veszik fel a küzdelmet a lakaresti amatőr bokszolók ellen, akik pompás formában vannak és technikájuk a profiklasszissal hasonlítható össze, úgy, hogy a versenyek érdekesek és gálmalmas lesznek. A versenyen megjelenik Panaitopol mérnök, a román vasutak vezérfelügyelője is, aki a bokszövetség elnöke. A verseny rendező kifogástalannak ígérkezik, mert az egy küzdelmeket képzett bírók fogják vezetni.

HIRDESSEN

A DÉLI HIRLAPBAN

Alulírottak úgy a magunk, mint az összes rokonok nevében fájdalomtól mélyen lesújtva tudatjuk, hogy a legjobb férj, apa, nagyapa, após és rokon

Koleszár András

nyugalmozott vasutas

68 éves korában, hosszas szenvedés után f. hó 7-én meghalt. Temetése f. hó 8-án d. u. 6 órakor Szabadlalul-ut 9 szám alatti gázsházából a józsefvárosi temetőben megy végbe.

Nyugodjál békében!

özv. Koleszár Andrásné
mint nejeözv. Ráboczkó Józsefné, Koleszár Rozália
Pálkás Jánosné, Koleszár Juliska
Koleszár János, Koleszár József
gyermekeiK. Nagy Rozália
menyeRáboczkó József, Pálkás János
vejeiRozsika, János, Aranka unokái
Rózsika dédunokája

agyonellenőrzés

den vagyont kontrollálnak, y mi volt az eredet, — vélem, hogy kissé későn hozzánk a rendelet, és már vagyont, nincs gazdagság, vette a nyomorúság, anak új rendeletet, ak foganatja lesz, gálják meg: rám, rád, rája, k honnan jött a dalesz.

Kóró Pál.

— NEGYVEN ÓRÁS MUNKAHÉT. olasz kormány a Népszövetség mungyi bizottsága elé javaslatot terjesz a munkanélküliség enyhítéséről. szország azt javasolja, hogy tegyék elezövő világszerte a negyven órás munkahetet. A javaslat a Népszövetség ülészakán kerül tárgyalásra.

— Economu tábornok ellenőrző kör- n a Bánságban. Economu Virgil ornok, a hetedik hadtest parancsnok-ellenőrző köruton a Bánságban tartodik. A hadtestparancsnok tegnap oson tartott szemlét és néhány nap va Temesvárra érkezik az itteni ez-ek ellenőrzésére.

— Kenyérhelyegköteles a cukrász- ta is. A kenyérhelyegyet már egy esz-dő óta ragasztják mindennapi ke- rünkre, azonban a kenyérhelyegtör-ty végrehajtási utasítása csak most nt meg. Ennek a kenyérről vonatkozó itásai ismeretesek. A végrehajtási elet kimondja, hogy ezentul a rásztészta és a kétszerüstül is kenyér- egköteles. Ezekre ugyan nem ra- tják rá a kenyérhelyegyet, hanem az ő iparosok a felhasznált lisztmennyi- arányában általánosságot fizetnek, lyet évente kétszer állapítanak meg. ukrások visszafelé április 22-től szá- va kötelesek ezt a kenyérhelyegálta- t fizetni. A végrehajtási utasítás kö- zi a pékeket, hogy a dohánytözsdek- vásárolt kenyérhelyegekről pontos yvet vezessenek, amelyet minden vá- skor a dohánytözsde is aláír. A yven előforduló vakarásokat, törle- t és egyéb kiigazításokat közokirat- nításnak tekintik és büntetik.

Löbl Böske ritmikus tornaiskolájá- a tanítás szeptember 15-én megkez- dik.

— Fényszóró automaták. Budapest osánák óriási összegekbe került a gel- hegyi citadellának és a Halászbástyá- aDuna felől fényszórókkal való meg- gítása. Ezt a megvilágítást megszü- nk, azonban a közönségnek alkalmat ak, hogy a citadella és a Halász- tya fényárjában ezentul is gyönyör- djék. A Duna-korzón automatákat ál- nak fel, amelyek egy pengő bedobása nében megteremtik a kapcsolatot és nyszórók három percen át működni ak. Azt hiszik, hogy a közönség szí- n fogja az automatákat igénybe- ni, hogy a tündéres fénypanorámá- gyönyörködjenek.

Legdrágábban veszek ékszereket, cécdulákat. Braun, ékszerész, Küttl- 5.

— Az osztályorsjáték tegnapi húzása yvetkező nagyobb nyereményeket a; hatvanezer lei 38.186, harminc- lei 7185, 27.901, huszezer lei 37.875, 51, 52.013, tizenötezer lei 35.336, 95, tizenkétezer lei 27.450, 52.476, 69, 71.957, 75.578, 79.900, 23.980, 97, 72.552. számú sorsjegyek.

Lecsirkefogózták egymást a Matuska- ügy zsidó és antiszemita irásszakértői

Annak idején, amikor Matuska Szll- veszter ellen a biatorbágyi merénylet miatt a vizsgálat folyt, két irásszakértő összevezett egymással. Szontágh Emil a merénylet színhelyén talált céduláról azt állította, hogy azon Leipnik Márton ismert kommunista írása olvasható, vi- szont Fischof Sándor azt állította, hogy az Matuska írása. A két irásszakértő polemizált egymással a lapokban. Fischof azt állította Szontághról, hogy csak az- ért gyanúsítja Leipnikot, mert az zsidó. Szontágh erre lecsirkefogózta Fischofot, aki csak azért nem akarja beismerni a zsidó Leipnik bűnösségét, mert fajtájá-

ból való. Fischof erre becsületsértésért feljelentette Szontághot. A budapesti bi- róság tegnap tartotta meg a tárgyalást, amelyen Szontágh kijelentette, hogy meggyőződése szerint az irás igenis Leipniktől való és ha az nem is követte el maga a merényletet, de mindenesetre közreműködött abban. A bíróság a be- csületsértésben bűnösnek mondotta ki Szontághot és ezer pengő büntetésre ítélte. Az ítélethirdetésnél Szontágh bot- rányosan viselkedett, amiért a bíró kü- lön kétszáz pengő rendbírsággal suj- totta.

— Egyházi zene a belvárosi székeseg- házban. Kisasszonynapján a Dóm ének- és zenekara a tíz órakor kezdődő nagy- mise alatt Weirich Agost Es-dur mi- séjét adja elő. Vátozó részek Gries- bacher, Goller, Schiffels, Hal- ler műveiből.

— Nemzetközi orvoskongresszus Bu- karestben. Vasárnap, szeptember 11-én Bukarestben ünnepélyes keretek között megnyílik a IX. nemzetközi orvoskon- gresszus. A kongresszuson Európából és más világrészekből összesen százhusz orvos vesz részt. Az ünnepélyes megnyí- tás az Ateneumban lesz és azon Ká- roly király elnököl. A kongresszus há- rom napig tart.

— Halálozás. Frankl Sándorné, született Hirschfeld Márta, Frankl Sándor, a bocskoi vegyiművek vezér- igazgatójának neje, 65 éves korában Raab városában hirtelen elhunyt. Halá- lát férjen kívül két leánya Hilda, férje- zett dr. U h r m a n n Henrikné, Hedy, Fränkel Ákos dr. ügyvéd neje, három fia Frankl Frigyes mérnök, a Margina vezérigazgatója, Frankl János dr. mér- nök, a bocskoi Klotild-vegyiművek ügy- vezető igazgatója és Frankl Imre mér- nök, valamint kiterjedt rokonság gyá- szolja. Temetése őszinte részvét köze- pette Baar városában ment végbe.

Gondoskodjon gyermekeiről!

Szerezze be ruha és fehéreműszükségleteit a tanév kezdetén alacsony áron és lelki- ismeretes kiszolgálással mellett a

GOLDHAUS-ban

ahol bizalommal vásárolhat.

Ugyancsak alkalma nyílik nálunk vásárlásai révén szeretteiről ingyen fényképhez jutni, amíg azok az otthonról távol vannak.

Temesvár
Dóm-tér 7.

Arad
Bulv. Reg. Ferdinand 11.

— Divatba jött a kalapács. Pécselt tegnap reggel a lakásán holtan találták Rosenberg Izsó negyven éves ma- gánzót. A feje kalapáccsal a felismer- hetetlenségig volt összeverve. A vizsgá- lat megállapította, hogy Rosenberg uzsoraüzlettel foglalkozott, ezenkívül pedig homoszexuális is volt és férfiak- kal barátkozott. Valószínűnek tartják, hogy a gyilkosságot vagy valamely adó- sa, vagy pedig egyik férfiismerőse kö- vette el. A nyomozást mindkét irányban folytatják.

*** Polgár Lilly** a kitünő pedagógus. Párisból hazaérkezve szeptember 15-én nyitja meg újra francia és német irodalmi és nyelvtani kurzusait gyer- mekek és felnőttek részére. Ugyan- akkor megkezdí magánóráit is. Jelent- kezni lehet Hunyadi-ut 46. szám alatt, földszinten 5 és 7 óra között. Telefon 12-34.

— Hónapok után elfogott gyilkos. Né- hány hónap előtt a bukaresti Strada Pictor Roman egyik villájában meggyil- költék és kirabolták A s l a n földbirto- kos feleségét. A rendőrségnek most végre sikerült a tettest S t e f a n e s c u Já- nos munkás személyében elfogni. Stefa- nescu a rablógyilkosságot bevállotta és nagy nyomorát hozta fel mentéséül.

*** Peronospora-feeszkendők,** nemesítő gummi, kerti szerszámok, mezőgazda- sági cikkek mélyen leszállított árban kaphatók Scherter vaskereskedésében, Temesvár-Belváros.

— Egy Urodonal-kúra meggyógyítja az idegrágásokat, nevralgia, ischiast, migrént, gázképződést (felfúvódást), okszidálja a zsírt, előmozdítja a táplál- kozást, eltávolítja a testből a felesleges hugasavat. A Urodonal a világ legelter- jedtebb ilyenmü gyógyszer.

Köklerkedés

Mintha csak a mai Európára gondol- ta volna a ravasz Sieyés abbé: s'ils font la paix, ils sont perdus. Őszinte béketö- rekvések szigorú kiküszöbölése jellem- zik a magas politika mai irányelveit. Mert a vulkán tetjén agonizáló világ- rendünk csakis állandó fegyververj kisé- retében zengedezheti békezsolozsmaít, ájtatos szemforgatásai megmutatják, hogy itt már csak — a salut public ne- vében — az állandó végveszély paroxiz- musában képesek uralmukat föntartani.

Ilyen cinikus és erkölctelen gesztusa volt a genfi kottériának a kínai megfi- gyelőbizottság tegnap lezajlott kökler- kedése. A jeles szemfényvesztők négy- száz oldalát impotenskedtek össze a mandzuriai ügyről, négyszáz fehér pa- pirlap pirult el a rája lent nemzetközi füllentésektől. Csapej már hónapok óta hever romokban, japán imperialista tö- rekvések egy új színekurát létesítettek a kitesékelte kínan esászárnak s ezt a ja- pán felruházási aciót Kina hatalmas ter- rületek elvesztésével fizette meg. Mil- liók lettek hontalanok, békés kulikat ágyuztak halomra a felkelő nap messze- hordói, amíg a népszövetséghez címzett gunykacaj érdemesnek találtá, hogy aszt matikus öregurait levegőváltózára luk- szuszgözöson a helyszínrre küldje. Most tértek vissza a nyaratatási akció részt- vevői és négyszáz oldalon számoltak be arról, amit hasonszörü trinkbrudereik társaságában megtett sétalovaglásaik alkalmából meglátni kegyeskedtek.

Jámber olvasó, aki tegnap meglege- déssel olvastad, hogy ime négyszáz ol- dalas kötetet érdemesítenek arra, hogy abban a kínai eseményeket őszintén elő- adják, nehogy naivságodban valahogy azt képzeld, hogy ezek az urak egy per- cig is arra gondolnak, hogy büntető szankciókon keresztül a világ figyelő közvéleményét megnyugtassák: ime, a népszövetség mégsem egy ártalmatlan- sághoz címzett alkalmi tracespárti, ha- nem komoly testület, amely fiad és unokaid békés életének hivatott garan- ciája. Nem, a népek szövetsége nem fog egy lépést sem tenni sem ebben, sem egy később következő vérfürdő ese- tében. Mert a népszövetségnek hekkuba, ha ma egy millió embert legyilkolnak, öt nem bántják felzúgó jajok kórusai. Most következik az, amit Sieyés, a ra- vasz öreg pap megjósolt: ha őszintén akarnák a békét, akkor egy napig sem lenne maradásuk a kedvencek államfor- máinak, a háborura törő s kadesörtető diktaturáknak, amelyek ma Európában nyíltan vagy burkoltan uszítanak régi és jölbévalt 1914 előtti recept szerint.

Kedves polgártárs, hiába vannak nemzetközi fórumok, hiába ébrednek néha a világ lelkiismeretének nevezett relativ valami, háboru lesz, mert a fegy- vergyárosoknak osztalékra van szüksé- gük, s az osztalékot mi fizetjük, mind, akik naivan és álmodozva tervelünk ki egzisztenciákat magunknak és kovácsol- nuk terveket a jövőre. Ezek az emberek el lennének veszve, ha nem tartanak ál- landóan felszínen a háboru rémét, első- pörnek őket a jóhiszemü, fejlődést és jobb jövőt akarók milliói. Erre kell négyszázoldalas anekdotagyűjtemény, szemforgató jóindulat és a háttérben munielőgyarak füstlőgő kéményei.

Csak dörögjenek az ágyuk, zugjanak a bombavető repülőgépek, kattogjanak gépfegyverek, hiszen van egy ellenőrző- szervünk . . . (cs. k. s.)

FOG húzás, tömés koronák 22 karátos aranyból, goldin koronák, fehér fogak

Garantált eisőrendü munkát 50 százalékos árenged- ményel készítik.

DEUTSCH MUSSA diplomák dentist III., Bulv. Carol (volt Hunyadi-u.) 14.

Nehezen fizet a moziigazgató. Pop Amos előző moziigazgatása alatt is sok kellemetlenséget okozott a város vezetőségének, hogy fizetési kötelezettségeinek nem tett pontosan eleget, amiből nem egyszer per keletkezett. Ezekben a perekben a moziigazgató vagy pervesztes lett, vagy drága egyezséget kellett kötni. Így volt ez a Matador filmkölcsonzóval, a Klang-filmmel, az Ero-filmvállalattal is. Ujabbán ismét az a panasz, hogy Pop moziigazgató — ugylátszik másirányú bokros elfoglaltságai miatt — elhanyagolja a mozi kisebb számláinak kiegyenlítését is. Talán szaporítani kellene a személyzet létszámát, mert a meglévő tisztviselők nem győzik a munkát. Vagy nem volna célravezetőbb más igazgatót a mozik élére állítani. Pop esete ugyanis tipikus álláshalmazás.

— **Megrontott családi élete a halálba kergette.** Tragikus körülmények között vetett véget életének Lugoson Tóth Terézia munkásasszony, aki nagy menyiségű ecetsavat ivott és borzalmas szenvedések után meghalt. A szerencsétlen asszony családi életében napirendben voltak a civódások, amelyek miatt néhány hónappal ezelőtt el is költözött urától. A szerencsétlen asszony azonban így sem nyerte vissza nyugalomát és emiatt érzett elkeseredésében szánta el magát végzetes cselekedetére.

Vásznak, chifonok és damasztok, úgy-nemire következő gyártmányok: **Tannwaldi, Herm. Pollacks Shöne, Norbert Langer, ugymint a bel-földi legnagyobb gyárak készí-ményei állandóan raktáron a**
Néparuházban
Belváros, Dóm-tér 9, a Sváb Központi-bank volt helyiségében

— **Urnője gorombaságai miatt beugrott a kutba.** Berczeller Krisztina, aradi származású tizenhét éves cselédleány, aki Lugoson, egy állami tisztviselő háztartásában állott alkalmazásban, öngyilkossági szándékból az udvaron levő nyitott kutba ugrott, de a szomszédok észrevették és kimentették. Az érzékeny lelkű kis cselédet urnője gorombaságai keserítették meg annyira, hogy öngyilkosságot akart elkövetni.

* **Igiena fürdő és uszoda** egész nap nyitva a közönség számára.

— **A lovak halálra rugták egy kis gyermeket.** Topolovec községben megrendítő gyermektragédia történt. Weber János földműves két esztendő gyermeke az utcán a porban játszadozott, amikor gyors iramban arra haladt Einhorn János jözseffalvai gazda a szekerével. Einhorn nem vette észre a gyermeket, csak a lovai torpantak meg a gyermek előtt, akinek sikoltozására az állatok megriadtak és annyira összerugdalták a gyermeket, hogy az néhány órai szenvedés után meghalt. Einhorn János gazda ellen megindult az eljárás.

— **Milliók panama a haditengerészet szállítási körül.** A honvédelmi miniszteriumban megállapították, hogy a haditengerészet körül súlyos szabálytalanságok történtek. A megállapítások szerint az Olaszország által szállított hadihajók és tengerészeti anyagok megrendelésénél tervszerűen sikkasztották el a pénzeket, amelyeknek összege sok millió leire rug. A vizsgálat megejtésével Gavrilovici tábornokot bízták meg, aki tegnap le is tette a hivatali esküt. A legújabb panama híre országsszerte felháborodást keltett.

A nyolevan fokos szesz ára. A szeszmonopolium a nyolevan fokos denaturált szesz literjének árát huszonnyolce leiben állapította meg. Azokat a kereskedőket, akik gyengébb szeszt árulnak, vagy pedig az előírt árat nem tartják be, szigorúan büntetik.

Husz millió leiről szóló kölcsönajánlatokat kapott Temesvár város vezetésége

A tavasszal Temesvár városa — mint ismeretes — lépéseket tett egy husz millió leies kölcsön felvétele érdekében. A kölcsön főcélja az volt, hogy a pénzzel közmunkát teremtsenek és csomó munkanélkülit foglalkoztassanak. Szó volt róla, hogy a város felépít egy új kaszárnyát és cserébe megkapja a Hunyadi-kastélyt, amelyet kulturpalotává alakít át. A kölcsönt az Országos Letétpénztár kilátásba is helyezte és csak arra volt szükség, hogy ahhoz a törvényhozás is hozzájáruljon, Közbejött azonban a Jerga-kormány bukása és a kölcsöntől nem lett semmi.

Erre vonatkozólag kérdést intéztünk Gabor Liviusz dr. polgármesterhelyetteshez, akinél érdeklődtünk, hogy a város ennek a husz millió leies kölcsönnek

a felvételére vonatkozó lépéseket folytatja-e. A polgármesterhelyettes kijelentette, hogy a letétpénztár kölcsönéről többé nincsen szó. Ellenben a város két kölcsönajánlatot is kapott. Mindkét ajánlat husz millió leire szól. Az egyik ajánlatot egy temesvári nagybank, a másikat pedig egy más városbeli nagyvállalat tette a városnak. A város ideiglenes bizottsága elvben ugyan elfogadta a kölcsönajánlatot, bár még nem döntött, hogy azt a valóságban is elfogadja-e és ha igen, melyik ajánlattevőtől. Az ideiglenes bizottság csak később dönt arról, hogy a kölcsönre valójában szükség van-e és melyek azok a befektetések, amelyek indokolták teszik, hogy a város ilyen nagyarányú súlyos kötelezettségekkel járó kölcsönt felvegyen.

— **Megtalálták a fatelep irodájából elvitt pénzt.** Megirtuk, hogy az Erzsébetvárosi rendőrség, Popovici Mihály kerületi főnök és Craciun György komiszárus irányítása mellett elfogta a Hunyadi-uton levő Braun-fatelep irodájában elküvetett betörés tettesét. A betörést Beszcsotnai János műlakatos, a fatelep orosz származású alkalmazottja követte el, aki a telep tulajdonosánál alkalmazásban levő cseléd, Burgel Erzsébet segítségével megszerezte a pénzszekrény kulcsát, arról másolatot készített és így követte el a betörést. A zsákmányolt 96.000 leit a fatelepen rejtette el és a pénzt ezer lei hiányával meg is találták. Beszcsotnai Jánost és a cselédleányt kihallgatásuk után átadják az ügyészségnek.

* **Román bucsu a Józsefvárosban.** A jözsefvárosi román hitközség szeptember nyolcadikán, Kisasszony napján rendezte meg a templomi bucsut. Reggel kilenc órákor ünnepi mise lesz, majd utána és egész napon át estig a szokásos népmulatságok lesznek. Akik sátrakat akarnak felállítani, azok ezirányú kérelmüket forduljanak a hitközség választmányához.

— **A gyárvárosi baromfipiac bizonytalan helye.** A gyárvárosi baromfipiac ügyében az utóbbi időben ismételtén jártak küldöttségek a városnál. A város — mint ismeretes — a baromfipiacot a Plébánia-szigetről a szerb templom mögötti szűk utcába helyezte át, azonban az iparosokat továbbra is othagyta. Később az iparosokat is elvitték a Plébánia-szigetről. A Plébánia-sziget és környéke ezáltal teljesen elnéptelenedett, amiből az ott lakó kereskedők és vendéglősöknek nagy kára támadt. Tegnap a gyárvárosi lakosság küldöttsége jelent meg Vetrány Viktor dr. vezetésével a városházán és kérte, hogy a baromfipiacot helyezték vissza a Plébánia-szigetre. A küldöttség átadott egy százhatvan aláírtas memorandumot is. Gabor Liviusz dr. polgármesterhelyettes kijelentette, hogy a kérelmet az ideiglenes bizottság elé terjeszti, amely azt méltányosan fogja elbírálni.

* **Irsay Nándor** székesegyházi orgonista zongora-, harmonika- és orgonatanítást vállal. Jelentkezések: Belváros, Str. Gheorghe Lazar (Szerb-utca) 4. szám alatt.

— **Kulturdelután Vingán.** Vingán szeptember hó 11.-én az egyházi énekkar a hitközség védnöksége alatt katolikus magyar kulturdelutánt rendez. Az énekkar szereplésén kívül színelőadás és szavalkatok lesznek. Az előadás delután lesz a nagyvendéglő emeleti termében.

* **Temesvári Tagblatt** címen Oric Viktor szerkesztésében új német lap indul Temesvárott, amely függetlenül az összes pártoktól, bátor szavú, harcos orgánuma akar lenni a közönségnek. Az új lap ára, amely nyolc oldalon jelenik meg, két lei. Szerkesztősége a Bánati Ház harmadik emeletén, kiadóhivatala pedig Lovics-utca 5. szám alatt a muzeummal szemben van. Az újság első száma szombaton delután négy órákor jelenik meg.

— **Mármoros fejfel öngyilkos lett.** Schäffer András, hatvannyolc éves Bresztovac községbeli gazda, az elmúlt éjszaka felakasztotta magát és mire tettere reájöttek, már halott volt. Schäffer András alkoholistá volt és valószínűnek tartják, hogy tettét mármoros állapotban követte el. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

* **Félaru jegy és félaru vízum Budapestre.** Szeptember végéig a Dunaszigettség igazolványával félaru utólagos vízummal és úgy az oda-, mint a visszautazásnál félaru jeggyel lehet utazni. A vízumigazolvány ára 90.— lei, a félaru utazásra jogosító igazolványé 150.— lei. Az igazolványok a Déli Hírlap kiadóhivatalában kaphatók, amely szívesen vállalja az utlevelek gyors beszerzését is.

— **Németország moratoriumot kért Amerikától.** Amerikai politikai körök megerősítik azt a hírt, hogy a német kormány moratoriumot kért Amerikától az amerikai megszálló csapatok németországi tartózkodása folytán előállott huszonöt millió dolláros adósságra, amelynek megfizetése decemberben volna esedékes. Az amerikai kormány hajlandó megadni a moratoriumot, noha attól tartanak, hogy Franciaország és Anglia követni fogják a német példát.

— **Orvosi hír.** Dr. Perls Artur, belgyógyász tanulmányutjáról visszaérkezett és rendelését újból megkezdte. Speciális rendelés szívbeteg, tüdőbeteg és gyomorbetegségek részére. Röntgenlaboratórium. Rendelés 9—11 és 3—5. Belváros, Börze (Telbisz) utca 3.

HOMOKKÉPZŐDÉS

A Lythiasis elnevezés alatt az orvosok azon kóros folyamatokat értik, amelyek a köztudatban kövek vagy homokok elalatt szerepelnek.

Ezeknek az a jellegzetes tulajdonsága, hogy mint oldhatatlan ásványosok az izom utján szervezetünk különböző részein kicsapódnak és különböző helyeken (homok, mogoró, sőt diónagyagok) lerakódnak.

Ezen kicsapódás vagy a vesék által (Lythiasis uralis) vagy a máj (Lythiasis hipotica vagy biliaris), vagy a húgyhólyagban történhetik.

A kicsapódott só vagy húgysavból urátokból (Lythiasis urica) vagy savból és oxalátokból (Lythiasis oxalica), vagy foszforsavból és foszforsavból (Lythiasis phosphatica), de többször ezek keverékéből tevődnek össze. Ezekhez járulnak még hámsólyeredékek, elhalt sejtek és néha élő baktériumok.

A leggyakoribb azonban a Lythiasis urica (75%). Ezek a legfájdalmasabbak is egyuttal, ami a vesék élettani szerepével kapcsolatban, lévén szervezetünk mérlegleszűrő és eltávolító szerve.

Magától érthető, hogy abban az esetben, ha a vesék tele vannak homokkal, a mérgek nem tudnak eltávolodni szervezetünkől, ugymint az elégtelen vizelet mennyiségével, lévén szervezetünk mérlegleszűrő és eltávolító szerve.

Továbbá el sem képzelhető, hogy kemény, formátlan, helyes kristályosodású, idézniük elő az érzékeny szöveteinket, szakkadásokat és mindennemű sérüléseket, amelyek következtében duzzadásgyulladások, zsugorodások és csökkenések lépnek fel.

Bármi is legyen a vese Lythiasis, ami meglehetősen nagyszámú (örökös, táplálék- vagy vizeleterjedés, tüdőhusevés, vagy fűszerezett táplálék, hűlés, tulhajtott szellemi vagy munka stb. stb.) mindig emésztési renyhességgel jár együtt. Rokonságban áll reumával, csuzzal, cukorbetegséggel, érelmeszesedéssel, ekcemával, amával stb., mivel ezen betegségek mindig megtaláljuk a húgysav nagyfőlös képződését. Ha a húgysavat szervezetünkől eltávolítjuk, megelőzhetjük vagy megszüntethetjük a Lythiasis list.

És valóban az összes klasszikus és modern gyógyító eljárások, amiket a Lythiasis megszüntetésére kidolgoztak szintén ezt a célt akarják elérni. Többé-kevésbé szigorú diéta, a vesék öblítése vértisztítók segítségével, hűtőhajtók, ásványvizek mind a húgysav feloldását és eltávolítását célozzák.

S miért ne részesítenének előnyben „Urodonal”-t, ami a húgysavat és annak származékait úgy oldja, mint meleg v cukrot. És egyben teljesen ártalmatlan még ha nagy adagban is szedjük. Kül kiváló húgysavoldó és lehetővé teszi hogy az év bármely szakában házi ványkurát tarthassunk.

A kérdés megoldása kézen fekszik

FURDOSZODA

HIRSCHL ES TARSA
Erzsébetváros, Posta-utca 6.
Telefon 16—76.

Még marad családfenntartó

ott is, ahol a férjét leépítették, ha az asszony szabni, varni tud. Szakszerű tanfolyam szeptember 15. kezdettel az **Ipari Szakmühelyben**. Dóm-tér 4.

Rádió

Ütörtök. (Szeptember 8.) Bukarest. 11 óra: Gramofonzené. 2 óra: Gramofonzené. 6 óra: Román és könnyű zene. 8 óra: Gramofonzené. 9 óra: Énekverseny. 9 óra 20: Szimfonikus verseny. Budapest. 11 óra: Hírek. 12 óra: Egyházi zene és szentbeszéd. 1 óra: Görög katolikus istentisztelet. 1 óra 15: Hírek, majd szalózenekari hangverseny. Budapest. 6 óra: István előadása: Háború az örökös birodalmában. 6 óra 45: Hírek. 7 óra: Szimfonikus hangverseny. 8 óra: Bodor Aladár előadása: A házasság jól meg kell alapozni. 9 óra: Helyi közvetítés Sopronból. A Haydn-pécs keretében a Teremtés oratóriájának előadása. Utána hírek, majd Kondor és Polgár Tibor kétszongorás hangverseny. 12 óra 30: Cigányzenekari verseny. Bécs. 12 óra: Ünnepi gyűlés. Beszél Miklós szövetségi elnök és a magyar szövetségi kancellár. 1 óra 30: Magyar hangverseny. 2 óra 40: Gramofonzené. 5 óra 20: Dalok és áriák. 9 óra: A bécsi szimfonikusok hangversenye. Kiurina Berta szopránénekesnő működésével. 12 óra 5: Szórákózené. Belgrád. 1 óra: Gramofonzené. 2 óra 5: A rádiózenekar hangversenye. 6 óra: Gramofonzené. 7 óra: Szórákózené. 9 óra 30: Énekhangverseny. 12 óra 30: Cigányzene. Milánó. 10 óra 30: Gramofonzené. Prága. 2 óra 5: Gramofonzené. 3 óra 40: Gramofonzené. Bécs. 10 óra 45: Zenekari és énekhangverseny. Stockholm. 10 óra: Orosz zené. 11 óra 20: Katonazené. Strassburg. 10 óra: Zenekari hangverseny. 10 óra 30: Gramofonzené. Stuttgart. 10 óra 30: A „Házi bájital” című opera előadása. Bécs. 10 óra: Könnyű zene. 12 óra: Gramofonzené.

Közgazdaság

A világgiazi árak fellendülése a romániai gabonaárakat nem érinti, mert azok még mindig világparitás fölött állanak

Az amerikai tőzsdéken egy hónappal ezelőtt erős hosszirányzat indult meg, amelyet Hoover elnök ügyes politikai sakkhuzásának tartottak, aki ilyen módon igyekezett magának a Farmer Boardot, a nagyhatalmu gazdasági érdekképviseletet, valamint a mezőgazdasággal kapcsolatos ipart leköteleni és a választások során a maga számára biztosítani. Ez az áremelkedés azóta sem szűnt meg, sőt Irving Fisher professzor indexszámai szerint évek óta nem tapasztalt értékelkedést és az amerikai spekulációs kedv újraéledését vonta maga után. Newyork ipari értékekben erős vásárlásokat eszközölt és a magas gabonaárak stabilizációja sem következett be, ellenkezőleg az emelkedés egyre tartott. Pár nappal ezelőtt az európai tőzsdéken, különösen Párisban és Londonban, amely tőzsdéknek erős kapcsolatai a Wallstreettel köztudomásúak, az eddigi stagnáló irányzat helyett az árak lassu emelkedése következett be. Ez az emelkedés két nap előtt — mint megírtuk — hatalmas iramot vett és 1925 óta nem tapasztalt hossz

állott be a két nyugateurópai tőzsde eredményei nyomán Középeurópában is. A hossz a berlini, bécsi és prágai tőzsdéig terjedt és ha az áremelkedés folytatódik, úgy könnyen lehetséges, hogy a budapesti, majd a bukaresti piacon is öröndetes változást hoz. Romániában csak az értéktőzsdén lehetséges a hossz, mivel a gabonátőzsde belföldi árai sokkal felette állanak a külföldi gabonaáraknak és azok emelkedése a román buzaárát még meg sem közelíti. Erdélyben indokolatlanul magasra szöktek fel tegnap a gabonaárak, így hatszáz leles buzaárakat jegyeztek, ami a szegényes termés mellett egyes vidékek számára valóságos csapást jelent. Az ipari papírok emelkedése nagy megkönnyebbülést jelent, mert sok vállalat fogja leállított üzemét újra megnyitni. Így a detroiti Ford-művek a hét folyamán hatvanezer munkással veszi fel újra a munkát. A hosszihireket egyelőre tartózkodással kell fogadni, mivel azok tartós voltát semmilyen újszerű körülmény nem magyarázza meg.

buza minőség szerint 410—435, tengeri 190, zab 190, árpa 175, rozs 350, repce 580, burgonya 190 lei száz kilónként.

Felfüggesztik a városi árverések megtartását. A Federatia Economica — mint jelentettük — számos más érdek-

testület bevonásával nagygyűlést tartott, amelyen a városi adósságok konvertálása mellett foglaltak állást. Az erre vonatkozó határozati javaslatot em lékiratba foglalták és azzal küldöttséggel felkeresték Maniu Gyulát, akinek előadták kívánságait. Maniu kijelentette, hogy a probléma a kormány előtt nem ismeretlen és erre vonatkozólag rövidesen javaslatot is készít. A kormány valószínűleg még ezen a héten tesz ebben az ügyben lépéseket, amennyiben a városi árverések megtartását felfüggeszti.

A magyar adósságok rendezéséről megfontoltak. A Magyar Párt kiskülföldi tagozata nagygyűlést tartott, amelyen Gyárfás Elemér dr. ismertette a Magyar Párt adósságcsökkentési javaslatát. Utalt azokra a nehézségekre, amelyek miatt a konverziós törvény módosítását még nem terjesztették a parlament elé. Azután kifejtette, hogy a Magyar Párt határozottan elellen van a kormány által javasolt módosításnak. Más megoldást ajánl és erre vonatkozólag már javaslat is készült. Eszerint, tekintettel a pénz értékének növekedésére, mindennemű adósság felének az elengedését kéri, míg az adósság másik felére pedig huszonöt évi törlesztéses megoldást tart célravezetőnek. Ez az adósságrendezés azonban ne vonatkozzék csak a földművesekre. Utána Bornemisza János nyugalmazott árvászeki elnök beszélt a konverzióról és kifejtette, hogy ez a törvény nem tartja szem előtt a magyarság érdekeit, ezért meg kell találni a módját, hogy a magyar adós és hitelező a bíróságon kívül egyezzen meg.

Szabadíts meg a gonosztól!

A Déli Hírlap eredeti regénye

Írta: Kisregéczi Bán András

36. folytatás

Mister Baikalov, ismeri ön mister Kovács Mártont?

— Fiatalember erre a kérdésre úgy ugrott fel, mintha vipera csipete volna megréa egy pillanatra elfakult, a szeméi megduzzadtak és érthetetlenül bámult. El-

— Biztos volt benne, hogy Ely tudja az igazságot?

— Honnan tudta meg?

— Mitől? De miért mondta volna ezt a titkot Ellynek? Vagy elmondta másnak is? A nagybátyjának és a nagynénének? Talán már nyíltan beszélgethazáza arról a dolgról és Elly is így értesült róla? Hirtelen nem is jut eszébe arra gondolni, hogy hiszen még mindig súlyosan beteg.

— Egy másodperc ezredrésze alatt ezerkérdés, ezernyi lehetőség villant vértárcáján.

— Miért érdeklődik mister Kovács Elly?

— Szőnyös hangon kérdezte ezt, azonban szantelen hang mögött nagy belső bizottság volt.

— A lány tőle megkérdezte:

— Ismeri mister Kovács Mártont?

— Kovács Mártont? Nézze, miss Elly, ha harmincöt éveken át Budapesten

éltem, sok emberrel érintkeztem. Lehet, hogy volt köztük egy Kovács Márton is. Mit tudom én.

A leány azonban tovább makacskodott:

— Mister Baikalov, ne kerüljessük a dolgot. Mondja meg nekem őszintén, ismeri mister Kovácsot?

— Most már aztán Baikalov is másképpen fogta meg az ügyet.

— Nézze, miss Elly, előbb tudnom kell, hogyan jutott ehhez a névhez. Ha ezt megmondja, akkor válaszolok.

— Hát jó. Figyeljen ide. A Kovács nevet miss Évától hallottam.

— Miss Évától? Hát már nem beteg?

— De igen. Még mindig nagyon beteg. Jelen voltam, amikor lázában megint félrebeszélte. És egyre két nevet emlegetett. Az egyik az ön neve volt, mister Baikalov, a másik pedig a mister Kovácsé. Magyarul beszélt, amiből én természetesen nem értettem meg semmit. Annyi azonban előttem is biztosnak látszik, hogy a két név viselői között valami összefüggés van. Azért kérdeztem tehát, hogy ismeri-e mister Kovácsot.

Kisvártatva, miután nem kapott mindjárt választ, hozzátette:

— Mert ismernie kell! Erről meg vagyok győződve.

Baikalov erősen a leány szemébe nézett, aztán fojtott, de határozott hangon csak ennyit mondott:

— Ismerem.

— Na, látja. Ezt megmondhatta volna mindjárt.

— Nem tudtam és most sem tudom, hogy ezt magának miért fontos tudni.

— Fontos azért, mert miss Éva nem egyszer, hanem feltűnően sokszor mondta a Kovács nevet és mindig az ön nevével együtt mondta ki. Tudni szeretném, hogy micsoda összefüggés van a két név között.

— Értem.

— Azt kell sejtennem, hogy miss Éva nem akkor este hallotta először az ön nevét, mister Baikalov. Ugy van?

— Ugy.

— Tehát ön Budapesten ismerte a kisasszonyt?

Baikalov csak kis szünet után válaszolt:

— Ismertem.

— És mister Kovács Mártont is ismerte miss Éva Budapesten?

— Ismerte.

— Hol van most mister Kovács?

— Itt.

— Amerikában?

— Igen.

— Talán éppen Chikágóban?

— Igen.

— De Chikágó melyik részében található?

— Már mondtam, hogy itt.

Elly körülnézett. A télikertben rajtuk kívül voltak ugyan még mások is, közelebb-távolabb beszélgettek. Azonban egyetlenegy társaságbeli fiatalembert se talált ott, akit nem ismert volna. Újból megkérdezte:

— Hogy érti azt, hogy itt?

— Csakis egyféleképpen.

— Azt akarja mondani, hogy mister Kovács itt van a szállodában?

— Azt.

Elly fejében hirtelen fény villant föl. Mőhon kérdezte:

— Csak nem azt akarja ezzel mondani, hogy mister Kovács Márton itt áll előttem?

Baikalov kiegyenesedett:

— Ne kerteljünk tovább! Ne kerüljessük a dolgot. Nem tagadom, igenis én vagyok Kovács Márton és én vagyok Baikalov Iván is!

A pillantásában, a hanghordozásában, arcának kifejezésében azonban ott vibrált a ki nem mondott fenyegetés:

— Igen én vagyok Kovács Márton! Ez az igazi nevem! De jaj neked, ha ezt bárkinek is elárulod!

Elly megborzongott. Teljesen átérezte ennek a szótlan fenyegetésnek minden borzalmasságát.

A bizalmas beszélgetésnek hirtelen vége szakadt. Elly barátnője, Kingsworth Mabel lépett a téli kertbe és amikor meglátta őket, messziről feléjük kiáltott:

— Elly, hol bujkálsz? Már keresnek.

— Jövök már, — szolt vissza Elly és belekarolt Baikalovba és megindult vele.

Ez összeszorított fogai közül csak néhány szót mondott még. De Elly jól jegyezte meg minden szótagját:

— Holnap délután hatkor várom a Michigan-tóparti sétányon a színes szökőkút mellett.

— Igen, — válaszolt Elly és mert ezt a szót már Kingsworth Mabel is hallotta, hozzátette — igen, majd meggondolom, hogy a vasárnapi kirándulásra elmegyek-e.

Mindketten mosolyogtak. A hallban aztán vidáman elvegyültek a táncosok között.

(Folyt. köv.)

Apróhirdetések

Levelezés

„Bevezetett árúk”, „Sósorsesz”, jel-
gégére levele van a kiadóban. (902)

Házasság

38 éves
független férfi, keresi csinos leány ismerettségét házasság céljából. Leveleket pontos címmel „Szerény otthon” jelíggel a kiadóba kérek. (910)

Férjhez adnám

csinos, fiatal árva unokahugomat megbízható iparos, vagy kereskedőhöz. Csakis komoly szándéku leveleket a kiadóba kérek „Jó feleség” jelíggel. (1799)

Alkalmazás

Tanuló leány
női kalapszalomban felvétetik. Steinmetz IV., Kossuth Lajos-u. 25. (1222)

Kifutó fiu

azonnalra felvétetik. Káldor, I., Szent György-tér 4. (1220)

Jobb nők

kik tömegcikk eladásával foglalkozni kívánnak, adják le ajánlatukat „Szép jövődelem” jelíggel a kiadóba. (1221)

Mindenes szakácsnőt

ki jól főz és takarít keresek, csak éves bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban. (1224)

Allást keres

Papirkereskedésbe
kiszolgáló kisasszony állást keres. Cimeket a kiadóba kérek „Szerény igényű” jelíggel. (1798)

Mindenes szakácsnő

idősebb házaspárhoz bejárónői állást keres. (1452)

Kisasszony

üzletben vagy pénztárnál állást keres. Cimeket „Megbízható” jelíggel a kiadóba kérek. (1250)

Reggeli takarítást

vállal megbízható, tiszta nő, — Cim a kiadóban. (1125)

Bejárónői állást

keres megbízható, tiszta nő. — Cim a kiadóban. (1453)

Adás-vétel

Szülők figyelmébe
Iskolatáskák, irattáskák
rendkívüli választékban
csoda olcsón.

FEUER

bóraruüzem, Belv., Mercy-u. 8.
(Deutsch Testvérek mellett.) (1417)

Sírkövek

feketegránit és márványból mai viszonyokhoz képest a legolcsóbban Granovszky Jánosnál, Temesvár, Józsefváros, Bonnáz és Kossuth-utca sarok. (1270)

Beszarábiai

szőnyegek futók, átvétők, ugy-
szintén **belvidi perzák** minden méretben, csodaszépek, meglepő olcsó árban. Antik garnitúrák, székek, vitrinek, asztalok, csillárok alkalmi vétele — eladása.

STERNBERG, Mercy-utca

Füüdőszoba

berendezés kerestetik. Ajánlatok „Jó és olcsó” jelíggel a kiadóba.

Különleges sapkagyártmányokat!

Iskola, egyesület, tüzelő, gyermekek részére modern és legújabb divatsapkákat, műhimzés arannyal sapkára és matrózszallag állandó raktáron, legolcsóbban csak T h e i s z Péternél, Józsefváros, Hunyadi-ut 16/a.

Konyhabutorok és előszobaberendezések

a legmodernebb és legolcsóbban Neurohr asztalos műhelyében készülnek. Erzsébetváros, József-tér és Pósta-utca sarok. (1512)

Vascsöveket

használt állapotban minden méretben veszünk állandóan Bozsák M. és Fia R.-T. kerítésfonat és vasbutor-gyár, Temesvár-Gyárvaros, Alsóárok-utca 10. Telefon 3-88. (1115)

Motorok

100—110 HP. Diesel, 35—55 HP. Szivógáz, 12 és 30 HP. Nyersolaj, 20—25 és 30 HP. Petroleum motorok, kitűnő karban eladók. — Friedrich Testvérek Temesvár. (1593)

Őszi és téli saisonra

megérkezett kötött-szövött árú és dusan felszerelt raktárral, olcsó reklámárakon állók a b. vevőközönség rendelkezésére. — M. Héhn, harisnya-király, Kossuth Lajos-u. 25. (1608)

2 biliárd

modern karambol, 20 asztal, 200 Thonetszék, sörapparátus, biliárddákok, gumimantinel, posztó, dákóbőr, kréta, sakk, dominó olcsón kapható. Oberländer, IV., Fröbl-u. 33. (1595)

4 üléses nyitott Ford-kocsi,
üzemképes, jó gumikkal olcsón eladó.
Fordképviselet Bonnáz-u. 21. (1443)

A hölgyek figyelmébe

ajánlom új szabászati és varró kurzusom, amelyek díja 200 lei.
Saját ruháit nálam készíthetik
Női és gyermekruhák a legolcsóbban készíthetők. Újdonság a női és férfiruhákat javító műhelyem. Vasalást, tisztítást és javítást a legutóbbi időben vállalkozunk **LÖVENTHAL** Istenka, L. Jenőherceg-utca 7. II. em. Tanulóleányok felvétetnek.

Lakás

Csinosan butorozott szobát
füüdőszobahasználattal keres Belvárosban tisztviselő. Cimek „Szeptember 15” jelíggel a kiadóhivatatalba kéretnek. (1603)

Kis családi ház

teljesen modern, villamos mentén, parkettel, füüdőszobával nov. 1-re bérbe kerestetik. Cimeket a kiadóba „2—3 szoba” jelíggel a kiadóba kérek. (1224)

2 modern 3 szobás

lakás azonnalra kiadó. Horgonypalota, IV., Bonnáz 21. Érdeklődni Fordképviseletnél. (1408)

Nagy árleépítés kerékpáráruknál.

Bicikli torpedóval lei 2500.—
Bicikliköpeny csak lei 180.—
Belsőgummi 75.—

Nagy raktár biciklialkatrészekben, fényképezési cikkekben és festőmintákban.

J. BARBIER
Jimbolia—Zombolya

! 15 leiért egyszer !
! 60 leiért egész hétig !
HIRDETJÜK KIADÓ LAKÁSÁT!
A hirdetés díja előre fizetendő

1 szoba konyha
(kertlakás)
Erzsébetvárosi parknál
Bővebbet: Hattyu-utca 6.
(régiszám) háztulajdonosnál

1 szoba konyha
(mellékhelyiségekkel)
azonnal
Sörház-tasor, Str. Oicea 2.
Klein.

Garcon lakás modern
2 szobás
(füüdőszobával)
különbejárattal
Józsefváros, Gorové-utca 3.

2 szobás modern
garconlakás
(konyhával)
okt. 1-re
Belváros, Papneveldei bérpalota. Szt. György-tér

2 szobás utcai
modern
(füüdőszobával)
Belváros, Szt. György-tér.
Közelebbit: Temesvári bank

Hirdesse e rovatban
kiadó lakását

2 szobás modern
(füüdőszobával)
október 1-re
Gyárvaros, Alsóárok-u. 2.
uj szám, közelebbit: Fröbl-
utca 38, a korcsmában.

3 szobás modern
kertlakás
Belváros, Bulv. Diaconovici
Loga 4-40. Dr. Kakuk szem-
ben szemben.

3 szobás modern
utcai
(füüdőszobával)
azonnal, esetleg nov. 1-re
Belváros, Szt. György-tér.
Közelebbit: Temesvári bank

3 szobás modern
Belváros és Józsefvárosban.
Közelebbit: Transylvania
biztosító. Belváros, Hu-
nyadi-u. 8. Telefon 11-74.

Erzsébetvárosi parknál. —
Közelebbit Hattyu-utca 6.
(régiszám) háztulajdo-
nosnál.

Erzsébetváros, Emmausz-
utca 7.

4 szobás modern
október vagy november 1-re
Gyárvarosi mozival szem-
ben. Tel. 3-66. (Villa lakás)

Uj villa
4 szobás modern
lakással
október 1-re
Lunapark mellett. Strada
Sibiu 6.

Uj villa
3 szobás; modern lakással
azonnal vagy nov. 1-re
Gyárvarosban. — Bővebbet:
Salinacki és Janku-pégnél
Dóm-tér 4.

Erzsébetváros, Haasz, Str.
Decemvrie 34 (Alkotmány-u.)

Saroküzlethelyiség
Belváros, Mercy-utca 3.
(a ház mesternél).

Irodahelyiség
2 szoba
Belváros, Mercy-utca 3.
(a ház mesternél).

Kiadó

a Gyárvarosban a Mercur-palota
(Piata Traian 2) a volt Pap-féle góg
szertár üzlethelyisége. Bővebb felv
sítás kapható Dr. Róth Ottó és D
geti S. ügyvédi irodában, a főpostam
lett (telefon 93). (22)

Különféle

Munkájukban támogassuk a vakoat
Tagjaink kosár- és nádszék-fonasa
házcipő készítésével, zenével és za
ra-hangolással foglalkoznak, m
lyünkben mindennemű kosár és
butor javítást is vállalunk, levele
hívásra a munkánkért házhöz is r
gyünk, a n. é. közönség szives támc
sát kéri a „Vakok egylete” Erzsékt
ros, Posta-utca 2. (50)

Eberling Gyula

a legolcsóbban vállal szerelő- és la
munkát. any János-utca és Begh
sor sarok műhelyében. (17)

Stopp! Halló!

hol lehet jó és olcsó lakatos, víz
vizvezetési és műszerészeti munká
ni? Csakis a Belvárosban Elsásse
Comp-nál, Galgonház. (18)

Ciorba Anna

névre szóló pirosigazolványa elve
Megtalálójára a rendőrségen adja le.
(21)

Herzl-vízumos

szeptember 10-én Budapestre utaz
vállal megbízásokat Budapestre. B
28. Telefon 16-04.

2 iskolás fiu

vagy leány, Belvárosban tanitón
látásban részesülhet füüdőszoba-
nálattal s román konverzáció. Ci
kiadóban. (18)

Meghívó

a Temesvári Polgári Betegség
Egyesület a Ferdinánd-szálloda téli
jében f. é. szept. 25-én d. u. 4 órakor
tandó

60. évi ünnepi közgyűlés

Tárgysorozat: 1. Megnyitóbeszéd.
Az egyesület hatvan éves történet
felolvasása. 3. Két jegyzőkönyvhitel
kijelölése. 4. Elnöki jelentés. 5. Els
ges indítványok, melyeket 8 nap
előbb az elnökségnek kell bejelent

Temesvár, 1932. szept. 6.

Az elnökség

Cserépkályha

Kandalló

Takaréktűzhely

a gyártónál min
dig a legolcsóbb
Kályhám valódi
Chamotte agyag
ból készültek
melyek jóságáér
garantáltak

TURI GYÖRGY

cserépkályhás
egyedüli üzlethelyisége Gyárvaros
Liget-ut 9. (A gyárvarosi parkka
szemben)